

Curs 5.

Tehnici algoritmice utilizate in bioinformatica Problema identificarii sabloanelor

Biblio: cap. 4 din “An introduction to Bioinformatics algorithms”,
N.Jones, P. Pevzner

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

Contextul problemei:

- Genele sunt activate (exprimate) sau inactivate de către anumite proteine reglatoare; genele sunt considerate activate (exprimate) când produc un efect (de exemplu încep să sintetizeze proteine care distrug agentul patogen prezent în cazul unei infecții)
- Proteinele reglatoare se “leagă” în regiuni specifice ale genelor determinând stimularea sau inhibarea ARN polimerazei (controlând astfel procesul de transcripție)
- Aceste regiuni specifice sunt de regulă secvențe ADN scurte, numite **motif** sau **șablon** (de exemplu la musculița de oțet genele implicate în reacțiile imunologice au la început o secvența de forma: TCGGGGATTTCC)
- Identificarea aceluiași șablon în mai multe gene cu caracter reglator sugerează prezența unei relații între acestea

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- Enunțul problemei:
 - Să se identifice **șabloane frecvente (motive)** într-un set de secvențe ADN
 - **Exemplu:** Se consideră cele 5 secvențe de mai jos.
Exista vreun șablon comun în aceste secvențe ?

```
atgaccgggatactgataaaaaaaaagggggggggcgtagacattagataa  
accctatTTTTTgagcagatttagtgacctggaaaaaaaaagggggggggg  
tgagtatccctgggatgacttaaaaaaaaaaggggggggtgctctcccgattt  
gctgagaattggatgaaaaaaaaaggggggggtccacgcaatcgcgaaacaa  
tcaaaaaaaaaagggggggggggcgaggaggctggttacgtagggaagccctaac
```

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- Enuntul problemei:
 - Să se identifice **șabloane frecvente (motive)** într-un set de secvențe ADN
 - **Exemplu:** Se consideră cele 5 secvențe de mai jos.
Exista vreun șablon comun în aceste secvențe ?

atgaccgggat actgat **aaaaaaaaagggggggggg**cgtagacacattagataa
accctattttttgagcagatttagtgacctgg**aaaaaaaaagggggggggg**
tgagtatccctgggatgactt**aaaaaaaaaggggggggt**gctctcccgattt
gctgagaattggatg**aaaaaaaaaggggggggt**ccacgcaatcgcgaaacaa
tc**aaaaaaaaagggggggggg**cgggaggctggttacgtagggaagccctaac

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

Dificultatea problemei constă în:

- Sablonul căutat nu este cunoscut (dacă ar fi cunoscut s-ar identifica ușor locația folosind algoritmi de căutare sau “pattern matching”)
- Nu se cunoaște locația (dacă s-ar cunoaște locația șablonului în cadrul fiecărei gene atunci ar fi relativ ușor de identificat)
- Sabloanele pot sa varieze ușor de la o genă la alta (pot fi alterate de mutații)

Apare întrebarea:

- Cum pot fi discriminate șabloanele sistematice de cele pur aleatoare ?

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- Exemple de șabloane care diferă între ele din cauza mutațiilor (mutația constă în acest caz în înlocuirea unei nucleotide cu o altă nucleotidă)

atgaccgggatactgat**aat****aaac**agggggggggcgctacacattagataa
accctatTTTTTgagcagatttagtgacctgg**aaat****aaaag**ggggggggg
tgagtatccctgggatgactt**ag****aaaaa**aggg**t**gg**t**gctctcccgattt
gctgagaattggatg**aaaaaa**aggg**agggg**tccacgcaatcgcgaaacaa
t**ca****aaaaa**aggg**t**gg**ggg**cgggaggctggttacgtagggaagccctaac

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

Problema e oarecum similară cu cea a descifrării codurilor secrete

Abordare simplistă:

- Se determină frecvența fiecărui simbol și se realizează identificarea cu tabelul de frecvențe cunoscut pentru limba din care provine textul inițial
- Nu furnizează rezultate bune

O abordare mai bună:

- Se determină frecvențe ale succesiunilor de litere (ex: 2, 3 litere)
- Identificarea secvențelor frecvente (de exemplu “the” în engleză) permite efectuarea unor inferențe asupra simbolurilor necunoscute

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- In baza acestei analogii rezultă că, la fel cum cunoașterea frecvenței cuvintelor/simbolurilor dintr-o limbă permite decodificarea unui text codificat, cunoașterea “distribuției” asociate unei secvențe poate fi utilă in “descifrarea ADN-ului”
- Aceasta motivează analiza frecvențelor unor șabloane în secvențele de nucleotide

Identificarea șabloanelor (motif discovery)

- Identificarea șabloanelor în secvențele biologice este mai dificilă decât decodificarea unui text bazat pe o limbă cunoscută întrucât:
 - Nu se cunoaște un dicționar complet de șabloane (așa cum există dicționare de cuvinte)
 - Limbajul “genetic” nu se bazează pe o gramatică bine definită
 - Doar o fracțiune mică din ADN corespunde unor șabloane reglatoare; aceasta fracțiune este “ascunsă” într-un volum mare de date

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- **Exemplu:** 5 secvențe aleatoare în care este “implantat” câte un șablon

```
cctgatagacgctatctggctatccacgtacgtaggctcctctgtgcgaatctatgcgtttccaaccat  
agtactggtgtacatttgatacgtacgtacaccggcaacctgaaacaaacgctcagaaccagaagtgc  
aacgtacgtgcaccctctttcttcgtggctctggccaacgagggtgatgtataagacgaaaatttt  
agcctccgatgtaagtcatagctgtaactattacctgccaccctattacatcttacgtacgtataca  
ctgttatacaacgcgctcatggcgggggatgcgttttggtcgctcgtagctcgatcgttaacgtacgtc
```

- Informații suplimentare utile pentru identificare:
 - Sablonul are lungimea 8 și nu este alterat de mutații

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- Exemplu: 5 secvențe aleatoare în care este “implantat câte un șablon”

cctgatagacgctatctggctatccacgtacgtaggtcctctgtgccaatctatgcgcttccaacat

agtactggtgtacatttgatacgtacgtacaccggcaacctgaaacaaacgctcagaaccagaagtgc

aaacgtacgtgcaccctctttcttcgtggctctggccaacgagggtgatgtataagacgaaaattt

agcctccgatgtaagtcatagctgtaactattacctgccaccctattacatcttacgtacgtataca

ctgttatacaacgcgctcatggcgggggtatgcgctttggtcgctcgtagcgtcgatcgcttaacgtacgtc

acgtacgt

Sablon comun

Identificarea sabloanelor (motif discovery)

- Exemplu: varianta cu mutații

cctgatagacgctatctggctatccaaGgtacTtaggtcctctgtgcaatctatgcgtttccaacat
agtactggtgtacatttgatCcAtacgtacaccggcaacctgaaacaaacgctcagaaccagaagtgc
aaacgtTAgtgcaccctctttcttcgtggctctggccaacgagggtgatgtataagacgaaaat
agcctccgatgtaagtcatagctgtaactattacctgccaccctattacatcttacgtCcAtataca
ctgttatacaacgcgtcatggcgggggtatgcgttttggtcgtcgtacgctcgatcgttaCcgtacgGc

- Tipuri de mutație :
 - **Inlocuirea unei nucleotide** Eliminarea/Inserarea unei nucleotide
- Doar primul tip de mutație e considerat in algoritmii prezentați în acest curs
- **Intrebări:**
 - Dacă intervin mutații care ar fi de fapt șablonul reprezentativ?
 - Cum poate fi măsurată calitatea unui astfel de șablon reprezentativ?

Aliniere/ matrice profil/ consens

Ipoteză simplificatoare: presupunem că știm unde este localizat șablonul (în varianta cu mutații) în fiecare secvență, adică se cunoaște (s_1, s_2, \dots, s_t) unde s_i este punctul de start al șablonului în secvența i

- Se aliniază succesiunile de 8 nucleotide ce încep în pozițiile specificate
- Se construiește **matricea profil** (conține frecvențele de apariție ale fiecărei nucleotide pe fiecare poziție)
- Pe baza matricii profil se construiește **șablonul consensual** (pentru fiecare poziție se alege simbolul (nucleotida) ce apare cel mai frecvent în porțiunile aliniate)

Aliniere

a	G	g	t	a	c	T	t
C	c	A	t	a	c	g	t
a	c	g	t	T	A	g	t
a	c	g	t	C	c	A	t
C	c	g	t	a	c	g	G

Matrice profil

A	3	0	1	0	3	1	1	0
C	2	4	0	0	1	4	0	0
G	0	1	4	0	0	0	3	1
T	0	0	0	5	1	0	1	4

Șablon consensual

A C G T A C G T

Aliniere/ matrice profil/ consens

Observații:

- Sablonul consensual poate fi interpretat ca un motiv ancestral de la care s-au obținut configurațiile actuale prin mutații
- De regulă două șabloane diferă mai mult între ele decât cu șablonul consensual
- Pentru a evalua un șablon consensual este utilă introducerea unui scor care să permită compararea diferitelor șabloane

Aliniere

```

a G g t a c T t
C c A t a c g t
a c g t T A g t
a c g t C c A t
C c g t a c g G
    
```

Matrice
profil

A	3	0	1	0	3	1	1	0
C	2	4	0	0	1	4	0	0
G	0	1	4	0	0	0	3	1
T	0	0	0	5	1	0	1	4

Sabl on
consensual

A C G T A C G T

Notatii

Pentru a stabili scoruri care să permită evaluarea calității unui șablon vom considera un set de secvențe ADN și următoarele notații:

- t - număr de secvențe ADN analizate
- n - lungimea fiecărei secvențe (nu este necesar să fie toate de aceeași lungime însă pentru simplitate în continuare vom presupune satisfăcută această ipoteză)
- **ADN** - ansamblul tuturor secvențelor (matrice $t \times n$)
- L - lungimea unui șablon (un șablon de lungime L este uneori numit L -mer)
- s_i - poziția de start a unui șablon de lungime L în secvența i
 $1 \leq s_i \leq n-L+1$
- $s=(s_1, s_2, \dots, s_t)$ - vectorul cu pozițiile de start ale tuturor șabloanelor

Evaluare potrivire: scor

Gradul de potrivire a două sau mai multe secvențe aliniate poate fi măsurat printr-un **scor de potrivire**:

$$\text{scor}(s, ADN) = \sum_{i=1}^L \max_{k \in \{A, C, G, T\}} P(k, i)$$

$P(k, i)$ = frecvența de apariție a nucleotidei k pe poziția i

Scorul poate fi folosit pentru a indica care dintre pozițiile de start este cea mai bună (cu cât scorul este mai mare cu atât e mai reprezentativ șablonul consensual)

A G G T A C T T
C C A T A C G T
A C G T T A G T
A C G T C C A T
C C G T A C G G

A	3	0	1	0	3	1	1	0
C	2	4	0	0	1	4	0	0
G	0	1	4	0	0	0	3	1
T	0	0	0	5	1	0	1	4

Șablon consensual

A C G T A C G T

Scor: 3+4+4+5+3+4+3+4=30

Evaluare potrivire: continut informational

- O altă modalitate de estimare a gradului de potrivire a două sau mai multe secvențe aliniată se bazează pe așa numitul **conținut informațional** (information content) introdus în [Hertz, Stormo, Identifying DNA and proteins patterns with statistically significant alignments of multiple sequences, Bioinformatics, vol. 15, 1999]:

A	3	0	1	0	3	1	1	0
C	2	4	0	0	1	4	0	0
G	0	1	4	0	0	0	3	1
T	0	0	0	5	1	0	1	4

IC: 6.51

$$IC(s, ADN) = \sum_{i=1}^L \sum_{k \in \{A,C,G,T\}} f(k,i) \ln \frac{f(k,i)}{p(k)}$$

$f(k,i) = P(k,i) / t$ (frecvența relativă de apariție a nucleotidei k pe poziția i)

$p(k)$ = probabilitatea a priori a nucleotidei k (ex : $p(k) = 0.25$)

Obs: Cu cât conținutul informațional este mai mare cu atât e mai reprezentativ șablonul consensual)

Metode de identificare

In cazul general problema identificării șabloanelor poate fi enunțată astfel:

- Pornind de la un set de secvențe ADN să se găsească un set de subsecvențe de lungime dată L , câte una din fiecare secvență astfel încât scorul asociat să fie maxim
- Intrare: O matrice ADN(t, n) conținând cele t secvențe de lungime n și lungimea șablonului căutat, L
- Ieșire: Un vector cu t poziții de start:
$$s = (s_1, s_2, \dots, s_t)$$
 care maximizează scor(s, ADN)
(sau IC(s, ADN))

Metode de identificare

- Există mai multe metode de identificare a șabloanelor.
- Acestea diferă între ele fie prin spațiul în care se face căutarea fie prin principiul care stă la baza căutării
- În funcție de spațiul în care se face căutarea există:
 - Metode de căutare în **spațiul pozițiilor posibile de start** ale șabloanelor: $\{1,2,\dots,n-L+1\} \times \dots \times \{1,2,\dots,n-L+1\}$
 - Dimensiunea spațiului de căutare: $(n-L+1)^t$
 - Metode de căutare în **spațiul configurațiilor ce pot fi șabloane** (de lungime L): $\{A,C,G,T\} \times \dots \times \{A,C,G,T\}$
 - Dimensiunea spațiului de căutare: 4^L

Metode de identificare

- Există mai multe metode de identificare a șabloanelor.
- Acestea diferă între ele fie prin spațiul în care se face căutarea fie prin principiul care stă la baza căutării
- În funcție de spațiul în care se face căutarea există:
 - Metode de căutare în **spațiul pozițiilor posibile de start** ale șabloanelor: $\{1,2,\dots,n-L+1\} \times \dots \times \{1,2,\dots,n-L+1\}$
 - Metode de căutare în **spațiul configurațiilor ce pot fi șabloane**: $\{A,C,G,T\} \times \dots \times \{A,C,G,T\}$
- Căutarea poate fi:
 - **Sistematică** (algoritmi de tip backtracking sau branch and bound)
 - **Euristică** (algoritmi de tip greedy, algoritmi aleatori)

Cautare sistematica

Rezolvare 1: Parcurgerea în întregime a spațiului pozițiilor (tehnica căutării sistematice):

- $\text{maxScor} := 0$
 - Pentru fiecare element $s = (s_1, \dots, s_t)$ al produsului cartezian $\{1, 2, \dots, n-L+1\} \times \{1, 2, \dots, n-L+1\} \times \dots \times \{1, 2, \dots, n-L+1\}$ (de t ori)
 - Se calculează $\text{scor}(s, \text{ADN})$
 - IF $\text{scor}(s, \text{ADN}) > \text{maxScor}$ THEN $\text{maxScor} := \text{scor}(s, \text{ADN})$
 $\text{maxScor} := s$
- ENDIF

Observatie:

- Necesită generarea tuturor elementelor produsului cartezian
- Numărul de scoruri calculate este $(n-L+1)^t$ iar pentru calculul fiecarui scor numărul de operații este de ordinul tL
- Ordinul de complexitate este $O(tL n^t)$
- Exemplu: pentru $t = 10$, $n = 1000$, $L = 8$ numărul de operații este $8 \cdot 10^{31}$

Cautare sistematica: backtracking

Generarea produsului cartezian $\{1,2,\dots,m\} \times \dots \times \{1,2,\dots,m\}$ ($m=n-L+1$, t factori)

- a) Tehnica numărării: se pornește de la $(1,1,\dots,1)$ și se ajunge la (m,m,\dots,m)
- b) Backtracking

Gen(k)

IF $k=t+1$ THEN “prelucreaza $s[1..t]$ și actualizeaza maxScor”

ELSE

FOR $i=1, m$ DO

$s[k]=i$

Gen(k+1)

ENDFOR

ENDIF

- Prelucrarea lui $s[1..t]$ presupune calculul scorului și compararea cu valoarea curentă a lui maxScor (variabilă globală care se inițializează cu 0 înainte de apel)
- Numărul mare de prelucrări poate fi limitat aplicând o strategie de tip **branch and bound**: presupune **estimarea șansei** fiecărei soluții parțiale de a fi mai bună decât cea mai bună soluție descoperită până în momentul respectiv

Cautare sistematica: branch&bound

Rezolvare 2: Branch and Bound

- Pentru un vector parțial $s(k) = (s_1, s_2, \dots, s_k, -, \dots, -)$ de poziții de start se determină scorul maxim ce s-ar putea obține dacă și celelalte componente ar fi completate.
- Se presupune că pentru celelalte componente s-ar obține scorul maxim: $L^*(t-k)$
- Dacă $scor(s(k)) + L^*(t-k) < maxScor$ (cel mai bun scor obținut până în momentul curent) atunci ramura este abandonată (întrucât chiar dacă scorul de potrivire corespunzător componentelor necompletate ar fi maxim nu e posibil să se obțină un scor global mai bun)

Cautare sistematica: branch&bound

Branch and Bound

Pentru a eficientiza implementarea se estimează scorurile maxime ale tuturor vectorilor parțiali având k elemente după care se explorează soluțiile viabile în ordinea descrescătoare a scorurilor maxime

În cel mai defavorabil caz algoritmul are încă complexitatea $O(tLn^t)$ dar în cazul mediu numărul de operații este mai mic decât cel de la backtracking

```
Gen(k)
IF k==t+1 THEN "prelucrează s[1..t] și
                actualizează maxScor"
ELSE
  initializare lista de candidați C
  FOR i=1, m DO
    s[k]=i
    IF scor(s[1..k])+L*(t-k)>maxScor
      THEN adaugă s[k] la lista C
    ENDIF
  ENDFOR
  sortează lista C descrescător după scor
  FOR fiecare element c din lista C DO
    s[k]=c
    Gen(k+1)
  ENDFOR
ENDIF
```


Median string problem

Rezolvare 3: parcurgerea spațiului configurațiilor ce pot fi șabloane

Obs. Problema devine echivalentă cu cea a găsirii subșirului “median” (“median string problem”)

Ideea de bază:

- Se parcurg toate șabloanele posibile de lungime L (în cazul alfabetului $\{A,C,G,T\}$ sunt 4^L șabloane posibile)
- Se calculează distanța dintre fiecare șablon posibil și setul de secvențe
- Se alege șablonul pentru care distanța este minimă (aceasta va fi șablonul “median” și este de fapt șablonul consensual căutat)

Median string problem

Rezolvare 3: Calculul distanței dintre un șablon și un set de t secvențe:

- considerăm că v este un șablon arbitrar de lungime L ;
-
- Distanța de la șablonul v la setul de secvențe ADN se calculează ca fiind minimul distanțelor dintre v și fiecare fragment de lungime L din ADN

$$d(v, ADN) = \min_s d_H(v, s) = \min_s \sum_{i=1}^t d_H(v, s_i)$$

unde $s = (s_1, s_2, \dots, s_t)$ e vectorul pozițiilor de start

$$d_H(v, s_i) = \text{card}\{j \in \{1, \dots, L\} \mid v_j \neq ADN(i, s_i + j - 1)\}$$

este distanța Hamming dintre v și subsirul ce începe de la poziția s_i în secvența i din setul de secvențe ADN

Median string problem

Rezolvare 3: Calculul distanței dintre un șablon v și un set de t secvențe:

- Intrucât se caută minimul unei sume de termeni pozitivi este suficient să se determine valoarea minimă a fiecărui termen
- Aceasta înseamnă că fiecare dintre cele t secvențe este parcursă folosind șablonul v și se identifică porțiunea de L nucleotide consecutive care se află la distanța cea mai mică de v .
(Complexitate: $O(L(n-L+1))$)
- Se calculează suma celor t distanțe minime și aceasta reprezintă distanța căutată
- Complexitate calcul distanță: $O(Lt(n-L+1))=O(nLt)$

Median string problem

Rezolvare 3:

Structura generală a algoritmului:

- $\text{minDist} :=$ valoare suficient de mare
- Pentru fiecare element $v = (v_1, \dots, v_L)$ al produsului cartezian $\{A, C, G, T\} \times \{A, C, G, T\} \times \dots \times \{A, C, G, T\}$ (de L ori)
 - Se calculează $\text{dist}(v, \text{ADN})$
 - IF $\text{dist}(v, \text{ADN}) < \text{minDist}$ THEN $\text{minDist} := \text{dist}(v, \text{ADN})$
 $\text{sablon} := v$

Complexitate: **$O(4^L n L t)$** (întrucât n e de regulă semnificativ mai mare decât 4, ordinul $O(L n^t)$ este semnificativ mai mare decât $O(4^L n L t)$)

Ex. Pt $L=8$, $n=1000$, $t=10$ se obține $4^L n L t = 5 \cdot 10^9 < 8 \cdot 10^{31} = t L n^t$

Obs: Parcurgerea elementelor din produsul cartezian se poate baza pe backtracking (sau branch and bound)

Cautare greedy: varianta simpla

Rezolvare 4: Căutare euristică în spațiul pozițiilor de start (varianta greedy simplă)

- Vectorul de poziții se construiește incremental
- La fiecare etapă se completează cu poziția ce pare cea mai promițătoare (conduce la cel mai bun scor în raport cu ceea ce se cunoaște deja)

Structura generală a algoritmului:

- Se determina s_1 și s_2 prin căutare sistematică ($O(Ln^2)$)
- FOR $i:=3,t$
 - Determina s_i ce maximizează scorul în raport cu matricea profil parțială constituită din primele $i-1$ șabloane selectate

Complexitate: $O(Ln^2+nLt)$

Dezavantaje:

- Nu este garantat faptul ca șablonul descoperit este cel mai reprezentativ
- Rezultatul depinde de ordinea de prelucrare a secvențelor

Cautare greedy: CONSENSUS

Rezolvare 5: Varianta greedy care nu depinde de ordinea de prelucrare a secvențelor (similară algoritmului CONSENSUS [Hertz, Stormo, 1999])

Structura generală a algoritmului:

- Se construiește lista cu toate subsecvențele de lungime L (L -merii) din cele t secvențe (sunt $t(n-L+1)$ astfel de subsecvențe)
- Se calculează scorul tuturor perechilor de subsecvențe aparținând unor secvențe diferite și se alege perechea cu scorul maxim; sunt $C(t,2)(n-L+1)^2$ astfel de perechi; subsecvențele incluse în secvențele luate în considerare la construirea perechii sunt eliminate din lista cu subsecvențe disponibile
- FOR $i:=3,t$
 - Setul curent constituit din $(i-1)$ subsecvențe se combină cu toate subsecvențele disponibile în lista (sunt $(t-i+1)(n-L+1)$ astfel de subsecvențe) și se alege setul cu i subsecvențe care are scorul maxim

Complexitate: $O(t^2 n L + C(t,2)(n-L+1)^2 L + t(n-L+1)L)$

Exemplu: pt $n=1000$, $t=10$, $L=8$ nr de operatii este cca $4 \cdot 10^7$

Cautare greedy: CONSENSUS

Rezolvare 5: Varianta greedy care nu depinde de ordinea de prelucrare a secvențelor (similară algoritmului CONSENSUS [Hertz, Stormo, 1999])

Varianta descrisă se caracterizează prin faptul că generează un singur profil, iar acesta conține exact o subsecvență din fiecare secvență

Implementarea algoritmului CONSENSUS

(<http://bifrost.wustl.edu/consensus/index.html>)

Conține și alte variante:

- O secvență poate să nu contribuie la construirea șablonului
- O secvență poate să contribuie cu mai multe subsecvențe la construirea șablonului

Cautare probabilista

Există două categorii importante de algoritmi care se bazează pe o abordare probabilistă:

Gibbs Motif Sampler (<http://bayesweb.wadsworth.org/gibbs/gibbs.html>)

- se bazează pe o euristică aleatoare

MEME (Multiple Expectation Maximization for Motif Elicitation)

(http://meme.sdsc.edu/meme4_3_0/intro.html)

- se bazează pe algoritmul Expectation Maximization (algoritm aleator de estimare a parametrilor unui model probabilist)

- MEME suite web server: <http://meme.nbcr.net>

Gibbs Motif Sampler

Date de intrare: t secvențe ADN de lungime N

leșire: pozițiile de start (s_1, s_2, \dots, s_t) ale unui șablon consensual ce maximizează un scor de potrivire

Idee: pozițiile de start din secvențe sunt inițializate aleator, și sunt modificate printr-un proces iterativ:

- la fiecare iterație se modifică poziția de start într-una dintre secvențe astfel încât să fie maximizat raportul dintre probabilitatea de potrivire a subsecvenței (ce începe la acea poziție) cu șablonul consensual și probabilitatea de potrivire cu distribuția de fond (calculată pe baza nucleotidelor ce nu sunt incluse în șablon)

Exemplu:

A 3 0 1 0 2 1 1 0
C 1 3 0 0 1 3 0 0
G 0 1 3 0 0 0 2 1
T 0 0 0 4 1 0 1 3

frecvențe de fond: $f_A = 0.24$, $f_C = 0.26$, $f_G = 0.21$, $f_T = 0.29$

subsecvența analizată: **ACATACTG**

Probabilitate potrivire cu șablon: $3 \cdot 3 \cdot 1 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 1 \cdot 1 / 4^8 = 0.0033$

Probabilitate potrivire cu distribuția de fond:

$0.24 \cdot 0.26 \cdot 0.24 \cdot 0.29 \cdot 0.24 \cdot 0.26 \cdot 0.29 \cdot 0.21 = 1.6504e-005$

Gibbs Motif Sampler

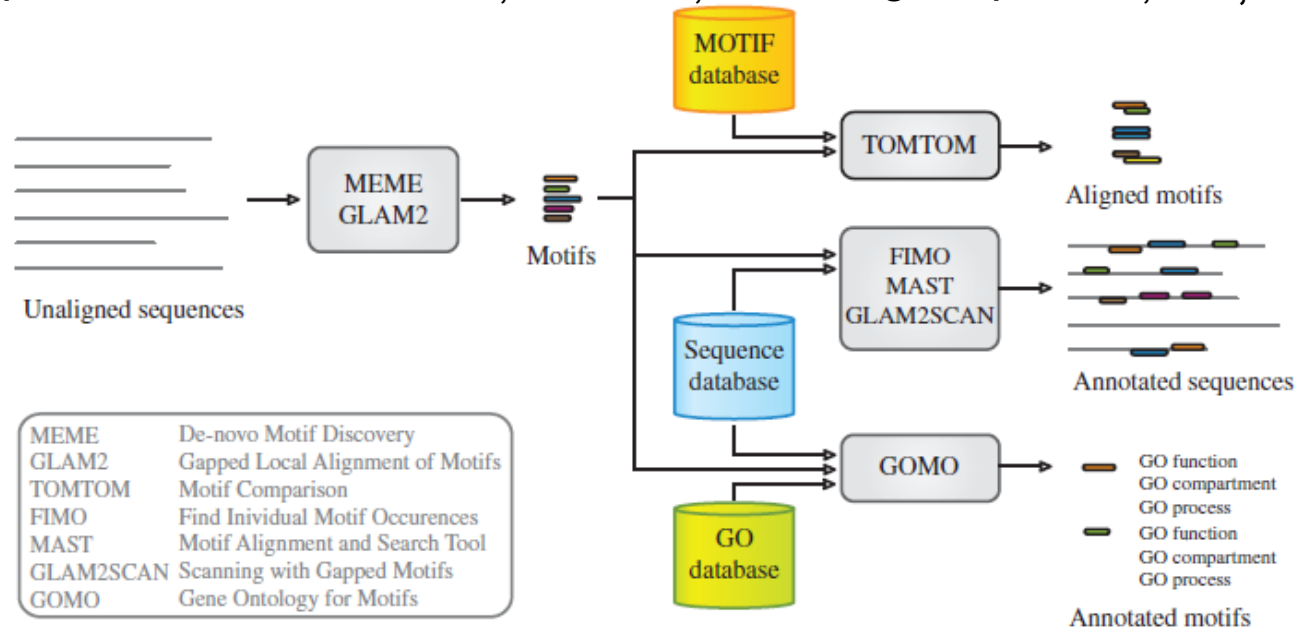
Structura generală:

- Inițializare aleatoare a listei cu pozițiile de start (s_1, s_2, \dots, s_t)
- WHILE nu este îndeplinită o condiție de oprire DO
 - Selectează una dintre cele t secvențe (sistematic sau aleator); secvența selectată este notată cu k
 - Calculează **matricea profil** și **frecvențele de fond** făcând abstracție de secvența k
 - FOR $i:=1, N-L+1$ DO
 - Calcul Q_{ki} = probabilitatea ca fragmentul ce începe cu poziția i în secvența k să fie generat pe baza probabilităților din matricea profil
 - Calcul P_{ki} = probabilitatea ca fragmentul ce începe cu poziția i în secvența k să fie generat pe baza frecvențelor de fond
 - Calcul $A_{ki} = Q_{ki} / P_{ki}$
 - Calculează probabilitatea de selecție pt fiecare poziție i
 $S_{ki} = A_{ki} / (A_{k1} + A_{k2} + \dots + A_{k, N-L+1})$
 - Setează $s_k = i$ (i selectat aleator folosind distribuția de probabilitate de la pasul anterior)

MEME

Suita MEME (MEME suite web server: <http://meme.nbcr.net>):

- Permite identificarea mai multor șabloane în aceeași etapă
- Nu impune ca fiecare secvență să conțină o singură prezență a șablonului

Biblio:

- T. Bailey et al. MEME SUITE: tools for motif discovery and searching, Nucleic Acids Research, 2009